

REDOGÖRELSE

för den av Mosaiska församlingens hjälpkommitté hittills utövade hjälpverksamheten.

De av kommittén gjorda insamlingarna, som togo sin början hösten 1933, hava per den 31 oktober 1939 givit till resultat att ett kontant bidrag av tillhoppa omkring 899.000 kronor inbetalats till hjälpfonden.

Enligt givna utfästelser kommer inom ramen av 1939 års insamling efter den 1 november d. å. ytterligare omkring 60.000 kronor att erläggas till fonden.

Av det statsanslag, som innevarande års lagtima riksdag beviljat flyktingshjälpen inom landet, har fonden hittills erhållit 45.800 kronor.

Det sammanlagda värdet av de tecknade och inbetalade beloppen samt statsmedlen utgör sålunda omkring 1.004.800 kronor.

Insamlingarna hava möjliggjort hjälpåtgärder dels inom, dels utom Sverige.

Hjälptåtgärder inom Sverige.

I detta hänseende har man kunnat:

a) bereda hjälp i form av understöd och resebidrag åt omkring 600 hitkomna judiska flyktingar från det egentliga Tyskland och de av Tyskland behärskade områdena. I åtskilliga fall hava dessa flyktingar genom kommitténs hjälp och bistånd kunnat uppbygga en ny existens här i landet; andra hava genom den hjälp, de erhållit, efter en kortare tids övergångsvistelse i Sverige kunnat bege sig till andra stater, i främsta rummet U.S.A.

I detta sammanhang må nämnas att ett 20-tal unga judiska män, vilka för närvarande uppehålla sig i Stockholm i avvaktan på att få inresa till Amerikas Förenta Stater, under väntetiden utbildas till verkstadsarbetare, vartill möjlighet beretts dem genom välvilligt tillmötesgående från Stockholms stads arbetslöshetskommittés sida.

För hjälp åt samtliga ovan avsedda personer har ett sammanlagt belopp av omkring 294.500 kronor använts.

b) bereda omkring 500 från Tyskland och Österrike invandrande judiska barn under 16 år tillfälle att under en övergångstid vistas här i landet. Barnen, som inrest till Sverige utan sina föräldrar, skola framdeles dels gruppvis överflyttas till Palestina (s. k. Jugend-Alijah-barn) dels ock, såvitt möjligt, återförenas med sina föräldrar under förutsättning att dessa under tiden kunnat lämna de tyska områdena för invandring till någon stat, där bosättningsmöjlighet finnes. Barnen hava placerats i enskilda familjer, judiska likaväl som kristna, samt i särskilda för ändamålet grundade barnhem bl a. i Uppsala, Tjörnarp (Skåne) samt Korsnäs (Dalarna). Kostnaderna för denna barnhjälp hava hittills utgjort tillhoppa 68.200 kronor. Därvid må emellertid framhållas, att barnhemmen i Uppsala och Korsnäs förutom bidrag ur hjälpfonden även erhålla medel från privat håll samt att utgifterna för barnhemmet i Tjörnarp til väsentlig del bestridas av Malmö Mosaiska församling.

c) bereda möjlighet till *utbildning* under viss begränsad tid, i regel 18 månader, här i landet för ett antal jordbruks elever (chaluzim), vilka efter utbildningstidens slut skola utvandra till Palestina eller andra länder. Hittills hava omkring 270 chaluzim kunnat lämna Sverige, de flesta efter fullbordad utbildning. För närvarande äro i det närmaste 300 judiska jordbruks elever sysselsatta i landet. Kostnaderna för chaluzim hava hittills tagit ett belopp av omkring 64.400 kronor i anspråk.

I detta sammanhang må nämnas, att en varmhjärtad person donerat ett belopp av 50.000 kronor till upprättande av en särskild lantbruksskola (kibbuz) i Sverige för utbildning i lantbruksarbete av unga män och kvinnor, vilka efter utbildningens slut mottagas i Palestina eller andra länder, där det föreligger behov av utbildad arbetskraft inom jord-

bruket. För detta ändamål har en särskild stiftelse bildats, »Stiftelsen för Lantbruksutbildning», vars styrelse består av professor Eli F. Heckscher, ordförande, Dir. Boris Meyerson, prof. Nils Edin, kamrer Mauritz Grünberger, civilingenjör Frank Hirsch samt direktör Gunnar Josephson. Stiftelsen, som utöver donationsbeloppet erhållit eller fått löfte om ytterligare omkring 40.000 kronor, har inköpt egendomen Svartingstorp i Finja socken av Kristianstads län och i november månad 1936 påbörjat sin verksamhet. För närvarande äro ett 40-tal elever verksamma vid kibbuzen. Hjälpkommittén har för vart och ett av åren 1937, 1938 och 1939 bidragit till driftskostnaderna vid denna kibbuz med 12.000 kronor.

d) lämna ett bidrag av omkring 58.000 kronor till en internatskola, som upprättats i Kristinehov i Skåne, avsedd att mottaga tysk-judiska barn i åldern 10—16 år för såväl teoretisk som praktisk utbildning under en tid av två till fyra år. Skolan, som började sin verksamhet sommaren 1934, har hittills undervisat 186 elever, av vilka 149 lämnat skolan före den 31 oktober 1939, och dessa ha utvandrat från Sverige, företrädesvis till Palestina.

För de i skolan intagna eleverna hava föräldrarna att gälda vissa månatliga avgifter. Då de tyska myndigheterna icke medgivit transferering av avgifterna, som emellertid nu i viss utsträckning tillföras skolan över organisationen »Joint», har hjälpkommittén för att förhindra skolans nedläggande, varit nödgad utbetala ett belopp av 7.500 kronor under år 1935, motsvarande nämnda avgifter. Vidare har kommittén åtagit sig kostnaderna för sju elever vid skolan till ett belopp av 1.000 kronor per elev och år (Göteborgs hjälpkommitté har härjämte dels bidragit med vissa belopp till skolan, dels åtagit sig kostnaderna för fyra elever vid skolan efter enahanda grunder, som nyss sagts).

e) under somrarna 1934—1938 bereda ett antal tysk-judiska barn rekreativvistelse här i landet under en tidrymd av omkring en månad för varje barn; och hava hittills sammanlagt omkring 300 barn kunnat emottagas. Kostnaderna, som delvis täckts av privatpersoner vid sidan om insamlingen, hava för kommitténs del uppgått till omkring 17.000 kronor, dock att utgifterna för 1938 års barnkontingent intill ett belopp av omkring 3.500 kronor kunnat bestridas genom bidrag till en för ändamålet igångsatt specialinsamling kallad »Sommarglädjen».

Hjälpatgärder utom landet.

I fråga om hjälpatgärder utom landet har man kunnat bland annat:

a) lämna bidrag å sammanlagt omkring 15.400 kronor till utvidgning av gamla eller upprättande av nya internatskolor för yrkesutbildning i Palestina. I nu ifrågavarande hänseende har ett samarbete etablerats med hjälpkommittén i Göteborg, som även lämnat ett bidrag av 4.000 kronor till ändamålet, så att ett belopp av £ 1.000 kunna sändas från »Sveriges judar».

b) lämna bidrag å omkring 94.800 kronor för utbildning i dessa skolor under två år av cirka 50 tysk-judiska barn (s. k. Pathenschaft).

c) lämna bidrag å omkring 24.600 kronor till organisationen Ort-Ose, huvudsakligen till yrkesutbildning i denna organisations skolor av ett antal tysk-judiska och polsk-judiska ungdomar, avsedd att förbereda dem för emigration till Palestina och andra länder,

d) lämna ett bidrag å tillhopa omkring 85.000 kronor till de palestinensiska fonderna Keren Hajessod och Keren Kajemeth,

e) lämna ett bidrag å 5.000 kronor till Polens judar genom Baja Lechem i Warszawa samt å omkring 17.000 kronor genom professor Schorr, likaledes i Warszawa,

f) lämna ett bidrag av 1.250 kronor till en kibbuz (utbildningsanstalt i lantbruk för personer, som efter avslutad utbildning skola utvandra till Palestina eller andra länder) i Jugoslavien vid namn Kibbuz Bamidbar,

g) bereda ett 20-tal tysk-judiska barn sommarvistelse i Skibstrup i Danmark under en månad under år 1934; och ha kostnaderna härför uppgått till 900 kronor.

h) lämna ett bidrag å 4.400 kronor till Hebreiska Universitetet i Jerusalem; (specialinsamlingar för sagda universitet ha härjämte givit ett belopp av omkring 29.000 kronor).

Stockholm i december 1939.

MOSAISKA FÖRSAMLINGENS I STOCKHOLM HJÄLPKOMMITTÉ.